

EL DAVANTAL de PERE CALDERS

El sistema monetari manicomial

Per tercera vegada en la meua vida, em trobo amb una sorpresa grossa que em donen els experts en divises i en canvi de monedes. Segurament que si jo hagués tingut més capacitat d'atenció, ara podria parlar de més de tres sorpreses. Però només he pogut arribar fins aquí, i trobo que Déu n'hi do.

La sorpresa actual és la que em proporciona Bolívia: ha acordat suprimir tres zeros de la seva moneda nacional. Com aquell qui res! I no tan sols això, sinó que fa un canvi de nom i a partir d'ara, en comptes de *peso* bolivià, se'n dirà bolivià a seques i apa, a campar-se-la, que el món és ample.

Quan jo era petit, el meu pare col·leccionava segells. Vaig veure entrar a casa aquells segells alemanys de la primera postguerra mundial, el reflex d'una inflació al·lucinant: els dibuixants i gravadors havien tingut feina per a encabir en una petita superfície el reguitzell de zeros que calien per a expressar el valor d'un franqueig. Aquesta dansa de zeros, en un ballet numèric organitzat per un país que tenia fama de seriós, va enganyar una colla de gent llesta, de la que està a la que salta i que creia que aquells marcs que podia comprar en rebaixa de saldo conservarien un valor que els permetria uns guanys substanciosos sense arriscar gairebé res.

Molts anys després, en el curs d'una altra postguerra, el general De Gaulle va acordar treure zeros al franc francès, que estava empiocat. Jo, il·lús, desconexador i mal informat, vaig pensar: «Aquest home se la carregarà. Això no es pot fer!» I sí, els fets van demostrar que sí que es podia... Aleshores, es va parlar d'efectes psicològics, o sigui que les etiquetes de preus amb xifres baixes tendeixen a frenar la inflació, a canvi de procurar que les xifres dels sous també siguin baixes. Es veu que les persones som més innocents que no sembla.

Però bé: si la cosa és tan senzilla ¿per què ens hi amoïnem? Se m'acut que podríem posar en circulació el zero fluctuant, que restés o sumés segons les conveniències. Si a l'hora d'exportar convé una divisa moderada, doncs au, a retocar els zeros... I si en el moment de comprar és bona una moneda alta, treure-hi zeros també ens podria ajudar.

Ja sé que, dit així i com d'estar per casa, la qüestió queda una mica bèstia. Però no pas més —dic jo— que l'altre aspecte que he exposat. Només es tractaria de posar en circulació noves iniciatives i que els altres se les empassessin. De fet, segons com es miri, tot el comerç internacional es basa en convencionalismes d'aquesta espècie.

El zero fluctuant podria ésser un zero com els altres, però amb un barretet, com ara un accent circumflex que avisés perquè no el consideressin traïdor. Un cop familiaritzats amb aquest requisit, les transaccions es podrien realitzar amb la mateixa confiança que necessitaven els compradors i els venedors de les antigues civilitzacions americanes que feien servir grans de cacau com a moneda.

Pensant-hi, provant d'evocar altres moments i altres àmbits, se m'acut que una de les poques vegades en les quals la compra-venda s'ha fet sobre bases fermes fou quan els exploradors aurífers pagaven amb or en pols les seves adquisicions. Després d'aquesta circumstància daurada —mai tan ben dit— i quan va començar la simulació monetària, es pot dir que val tot, fins aquestes elucubracions meves tant d'afecionat. Amb paper imprès amunt i avall ens pot passar qualsevol cosa i el zero, el meravellós invent atribuït als hindús, és sotmès a proves duríssimes, com si el sacsegés el bat del vent.